

Özet: Transfer Fiyatlandırma

- Çerçeve ve İktisadi Prensipler
- Göze Alınan Vakalar
 - İmalat ve pazarlamanın ötesine geçen ürün için dışarı piyasa yok
 - Rekabetçi imalat ve pazarlamanın ötesine geçen ürün için dışarı piyasa
 - İmalat ve pazarlamanın ötesine geçen ürün için dışarı piyasada piyasa gücü
 - Vergi ile ilgili görüş ve düşünceler
- Dikey Bütünleşme (Birleşme)

Bir Büyük Firma İçinde Karar Vermek

- Bölümleri (küçük içsel firmaları) kapsayan büyük firmalar, her biri görece olarak bağımsız iş gören.
- Bölümler arası verimli girdi/çıktı dağılımı nasıl başarıya ulaşır?
 - **Merkezileşmek** : Bütün miktarların ve transferlerin dikte edilir.
 - *Problem* : iletişim çoğu zaman yasaklayıcı (engelleyici) olur..
 - **Yetkiyi Dağıtmak**: Bölümlerin miktarlar ve fiyatlar üzerinde karar vermesine izin vermek
 - *Problem* : Lokal birimlerin toplam karı maksimize ettiklerinden nasıl emin olunabilir?

Adam Smith ve Alfred Sloan

- Adam Smith'in muhteşem görüşü:
 - Geçer uygun teşvikler verilirse kendi menfaatini kovalayan her bir birey ekonominin performansını maksimize eder.
 - Belirli koşullar altında, piyasa fiyatları verimli (etkili) teşvikler sağlar (tedarik eder)
- Alfred Sloan bu görüşü bir firma içindeki organizasyon prensipi olarak kullanmıştır.
 - Bölümlere bölünür (kar merkezleri)
 - Her bir bölüm karı maksimize eder.

Bir Büyük Firmada Transfer Fiyatlandırma

- Her bir bölüm dışsal taraflar için kendi üretimine ve kendi fiyatlandırmasına karar verir, fakat kendi karından da sorumludur.
- Terminoloji : P&L sorumluluk, BU's, kar merkezleri
- Bu içsel transferlere (transfer fiyatlandırmaya) değer biçmenin bir yolunu gerektirir öyle ki bölümsel kar maksimizasyonu firma kar maksimizasyonunu ifade eder.
 - Üst düzey yönetimin belirlediği fiyatlar
 - Meseleler

Optimal Transferler



- $NR(Q)$ Qdan elde edilen gelir – Q'yu proses etmenin maliyeti (alt bölümlerdeki)
- Firmanın karı, Q cinsinden, $= NR(Q) - C(Q)$
- Karı maksimize eden Q seviyesi?

Bölümsel Kar Maksimizasyonu

- İçsel transferler için Q için fiyat p .
- Yukarı Bölüm:
 - Gelirler = $p Q_u$, Maliyetler = $C(Q_u)$
 - (İçsel) Karlar $\Pi_u = pQ_u - C(Q_u)$
 - Maksimize etmek: Q_u kadar üretmek, öyle ki $p = MC(Q_u)$
- Aşağı Bölüm:
 - Gelirler = $NR(Q_d)$, Maliyetler = $p Q_d$
 - (İçsel) Karlar $\Pi_d = NR(Q_d) - pQ_d$
 - Maksimize etmek: Q_d kadar sipariş vermek, öyle ki $p = NMR(Q_d)$

Transfer Fiyatı Belirlemek

- Optimal Transfer Fiyat:

p^* öyle ki $Q_d = Q_u$

*

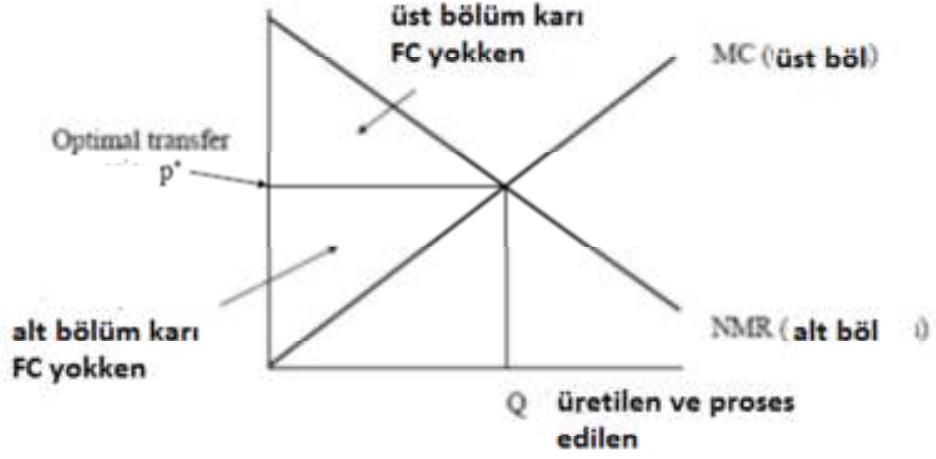
- Elimizde $p = MC(Q_u) = NMR(Q_d)$

– Eğer yanlış transfer fiyatı belirlersek

- $Q_d > Q_u$ (girdi kısıtlığı)
- $Q_d < Q_u$ (girdi fazlası)

– Rekabetçi dış piyasalarda transfer fiyatı belirlemek çok daha kolaydır (örnekten sonra devam eder)

Grafikle



İçsel Optimal Transfer Fiyatlandırma (Dış Piyasa yok)

Örnek: Cip ve Bilgisayar Yapan Firma (örneğin Apple ve 3 GHz cip)

- Üst bölümler cip yapıyor
- Alt bölümler bilgisayar monte ediyor
-
- Veri:

– **Üst: Cip üreten fabrika: Q ciplerin sayısı (bin olarak)**

• Toplam maliyet: $TC_u = Q^2 \implies MC_u = 2Q$

– **Alt: Bilgisayar üretiyor**

- Her bir makina için bir cip gerekiyor (Q bilgisayar sayısını da gösteriyor)
- Talep: $P = 4000 - 4Q$ (Firma talebi tekelleştiriyor)
- Monte etme maliyeti (cip hariç bütün maliyetler) = $1500Q: \implies MC^a = 1500$

Örnek: Devamı

• NMR alt bölümden gelen “Cip Talebi” $R = PQ = (4000 - 4Q)Q$ $NR = (P - MC_u)Q = (2500 - 4Q)Q$
 $NMR = 2500 - 8Q$

• Optimal cip üretiminin sahip olduğu $NMR = MC_u$ $NMR = 2500 - 8Q = 2Q = MC_u$

$2500 = 10Q \implies Q = 250$

• Transfer Fiyat: $p = 2(250) = 500 (= MC_u)$

Örnek: Devamı

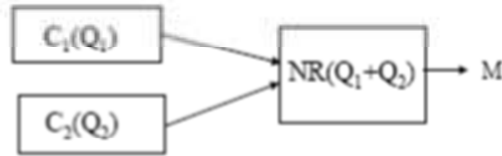
- Kar: Üst bölüm: $pQ - TC_u = 500(250) - (250)^2 = 62.5$ m
- Alt bölüm: $NR - pQ = 1500(250) - 500(250) = 250.0$ m
- Toplam Firma Karı = 62.5 m + 250 m = 312.5 m
- (transfer gelirinin/maliyetinin nasıl silindiğine dikkat edin)

Çeşitli Meseleler

- Eğer birçok bölüm varsa transfer fiyatlandırma için yeni prensiplere mi ihtiyaç duyarız?
- Peki cip için dışarıdan kaynaklar varsa?
- Neden her bölümün içsel karı fark eder?
- Vergi ile ilgili görüş ve düşünceler var mı?
- Piyasa gücü fark eder mi?

Çoklu Kaynaklar ve Kullanımlar

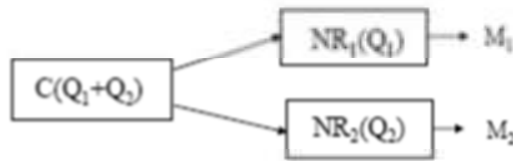
1. Çoklu kaynak



Optimal Transfer P

$$p^* = MC_1(Q_1) = MC_2(Q_2) = NMR(Q_1+Q_2)$$

2. Çoklu kullanım



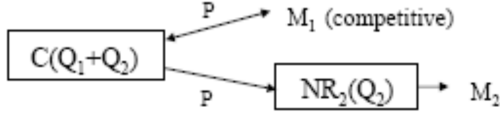
Optimal Transfer P

$$p^* = NMR_1(Q_1) = NMR_2(Q_2) = MC(Q_1+Q_2)$$

Uygulama: Rekabetçi Dış Piyasa

Rekabetçi Dış Piyasa

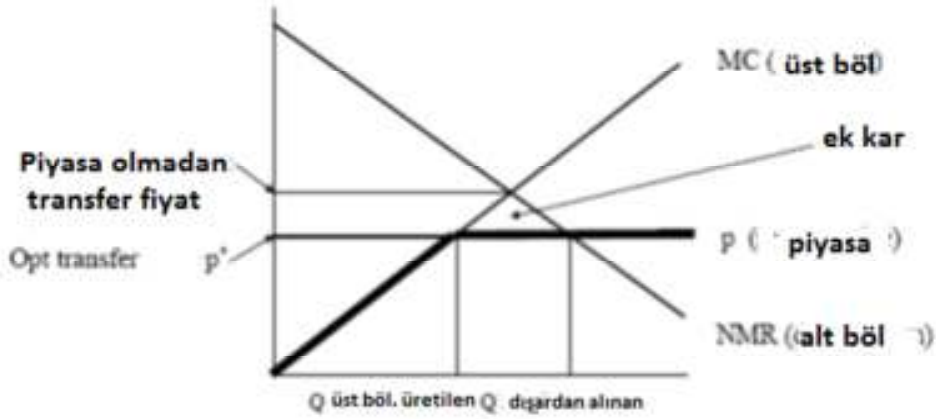
- Q'yu p fiyatından alabilirsiniz (piyasa bir kaynaktır)
- Q'yu p fiyatından satabilirsiniz (piyasa bir kullanıcıdır)
- Transfer fiyatı p yi piyasa fiyatı olarak belirleyin



En kolay vak'a: Hesaplama gerekmez

- Transfer fiyat = Piyasa fiyatı

Grafikle



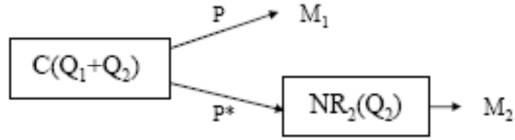
Örneğe Dönmek Gerekirse

Farz edin ki \$ 350 fiyatında ikame bir cip mevcut

- Bundan dolayı..... transfer fiyat $p = 350$
- Üst (cip) bölümü üretir ki $p = MC_u$, or $350 = 2Q$, or $Q = 175$
- Alt (bilgisayar) cip sipariş verir ta ki $p = NMR$, veya $350 = 2500 - 8Q$, veya $Q = 268.75$
- Bundan dolayı 175 (bin)üretilen, 93.75 dışarıdan alınan, 268.75 bilgisayar yapılır.
- Kar = $NR(268.75) - TC(175) - 350(93.75) = 319.5$ m
- Not: 319.5 m > 312.5 m ; 7 m ek kar

Uygulama: Dış Piyasa Gücü

- Ara mal (M_1) için bir dış piyasayı tekelleştirirsiniz



Piyasa gücüyle, $p = MR < AR$

$p^* < p$, ara mal için dış piyasa fiyatı

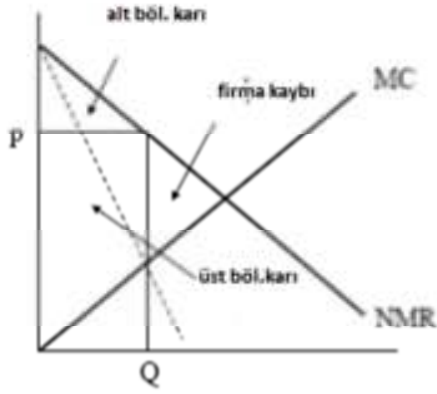
Özet: Transfer MC'ta; dış piyasa fiyatı p transfer fiyattan p^* daha yüksektir.

Böşümsel Karlar ve Değerlendirme

- Firma Karlarına Eklenen İçsel Karlar
- Bölüm karları performan değerlendirmesinde kullanılabilir mi?
 - Değişir: üretimde verimlilik kazanımlarını yansıtabilir.
 - Evet, dış rekabetçi piyasayla
- Fiyatlar için pazarlık meselelerini ortaya çıkarır
 - Artan p üstlerin(üst bolumun) karlarını yükseltir, altlarınkini azaltır.
 - Bu p nin neden üst düzey yönetim tarafından belirlendiğinin bir nedeni
- Eğer bir bölüm fiyatı belirlerse, bu tipk olarak zararlar sonuçlanır

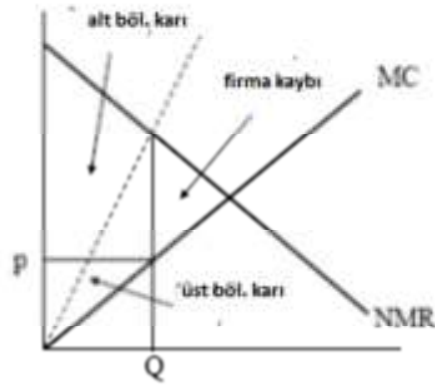
– iki kat (Çifte) marjinalizasyon

Çifte Marjinalizasyon



Üst Bölüm

Transfer P_1



Alt Bölüm

Transfer P_1

Örneğe Dönmek Gerekirse

Farz edelim ki üst bölüm (cip) fiyatı belirlir.

- NMR alt bölümden “Ciplere Talep” $NMR = 2500 - 8Q$, Cip Geliri = $CR = (2500 - 8Q)Q$
- Üst bölüm kar max.: cip üretin ta ki $MCR = MC_u$ $MCR = 2500 - 16Q = 2Q = MC_u$

$$2500 = 18Q \quad Q = 138.9, \text{ Transfer Fiyat} = 2500 - 8(138.9) = 1388.9$$

• Kar:

- Üst Bölüm: $pQ - TC_u = 173.7 \text{ m} > 62.5 \text{ m}$
- Alt Bölüm: $NR - pQ = 77.1 \text{ m} < 250 \text{ m}$
- Toplam Şirket Karı = $173.1 \text{ m} + 77.1 \text{ m} = 250.8 \text{ m} < 312.5 \text{ m}$
- 61.7 m transferlerin kötü yönetimi yüzünden kaybedilen

Vergiden Kaçınma

- Farz edin ki bölümleriniz farklı vergi oranları olan farklı ülkelere yerleşmiş.
- Vergiler için ve yönetim olan defterleri ayırın.
 - Vergiler için ne rapor edilebilir üzerine legal (hukuki) sınırlar
 - Transfer fiyatlar öyle ayarlanabilir ki karlar yüksek vergili ülkelere düşük vergili ülkelere geçer.
- Birçok örnekler için WSJ makalesi

Vergiden Kaçınma

- Alt bölüm için yüksek vergi transfer fiyatı, alt bölüm maliyetlerin yükselmesini ve alt bölüm karlarının düşmesini önerir.
- Ortak defterlerle, verimli üretim ve vergiden kaçınma arasında takas

Dikey Bütünleşme (Birleşme) üzerine Notlar

- Dikey bütünleşme için yanlış argümanlar
- Dikey bütünleşmenin sebepleri
- Dikey bütünleşmenin maliyetleri

VI için Yanlış Argümanlar

- Arz edenlerin karlarını ele geçirir.
 - Ekstra UCC için tazminat (katkı ücreti) istenir
 - Gelecekteki ekonomik karlar devralma fiyatına yansıtacaktır.
- Fiyat artışlarına karşı koruma

– Fiyat artışları fırsat maliyetine yansır.

Dikey Bütünleşme için Nedenler

- İşlem maliyeti iktisadı (TCE)
- Vazgeçme problemi
- Dışsallıklar ve sinerjiler
- Firma içinde kalan bilgi akımları
- Teşvikler üzerinde karar verme kabiliyeti
- Fiyat farklılaştırması

Dikey Bütünleşmede Maliyetler

- Piyasa disiplini (rekabet) güçlü teşvikler verir.
- Bütünleşmeme (birleşmeme) esnekliği maksimize eder ve eşleşmeyi geliştirir.

Faydalı Noktalar

- Transfer fiyatlandırması firma içinde piyasa getirir ve kar merkezlerinin yaratılmasına izin verir.
- Optimal transfer fiyat marjinal maliyete eşittir.
- Rekabetçi dış piyasayla transfer fiyat piyasa fiyatına eşittir.
- Transfer fiyatlar vergi etkilerine sahiptir. Aynı vergi ve içsel defterler tipiktir.
- Birleşme çok kompleks bir takastır. Her zaman alternatifleriyle kontrat yapmayı göze alın.